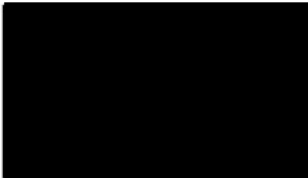

**SUOMEN
LUONNON-
SUOJELULIITTO**
PELKOSENNIEMI

Pelkosenniemen Luonnonsuojeluyhdistys ry

Valitus 18.1.2026

Pohjois-Suomen Hallinto-oikeus

asiointipalvelun kautta

Valitus

Dnro 27/10.02.03/2023

Pelkosenniemen kunnanvaltuusto 08.12.2025 § 109

Selvitys muutoksenhakuajasta

Pöytäkirja on julkipantu 12.12.2025. Sen on katsottava saapuneen tietoomme 7 päivän kuluttua julkipanopäivää laskematta eli 20.12.2025. 30 päivän muutoksenhakuajaika päättyy 19.1.2026, joka on siis viimeinen valituksenjättöpäivä, ja siten valituksemme on katsottava saapuneen määräajassa.

Selvitys muutoksenhakuoikeudesta

Paikallinen luonnonsuojeluyhdistys on oikeutettu jättämään valituksen asemakaavapäätöksistä.

Vaatimukset

Vaadimme kaavan hylkäämistä lakiin perustumattomana. Vaihtoehtoisesti vaadimme korttelin 17, joka sijaitsee pohjavesialueella, poistamista ja kaavan hylkäämistä siltä osin.

Perustelut:

Osallistaminen

Pelkosenniemen Luonnonsuojeluyhdistys ry on osallinen, eikä sitä ole kaavan laatimisvaiheessa tunnistettu. Yhdistykselle ei ole tullut kutsuja tapaamisiin eikä lausuntopyyntöjä asiassa. Osallisia ei ole tunnistettu lain mukaisesti.

Päätöksen perustelujen puute

Valtuusto ei päätöksessään ole perustellut sitä, miksi virkistysalueelle halutaan kaavoittaa lomatontteja. Virkistysalueet ovat tärkeitä loma-asuntoalueella. Yleiskaavan korttelirajaus kaavaselostuksen mukaan tarkoittaa loma-asuntoaluetta jossa on myös virkistysalueita eikä tässä kaavassa ole yhtään virkistysaluetta. Hallintolain mukaan päätökset tulee perustella. Pöytäkirjasta käy ilmi että kaava on vain hyväksytty ilman mitään perusteluja.

Vaikutukset virkistysalueisiin

Rakennettavaksi suunnitellut alueet sijaitsevat pelkästään virkistykseen aiemmin varatuilla alueilla. Vaikutuksia virkistysalueisiin ei ole arvioitu. Osallisten mielipiteissä ja lausunnoissa käy hyvin ilmi virkistysalueiden menettämisen vaikutukset. Kaavaa laadittaessa ja päätöksessä ei ole huomioitu virkistysalueiden merkitystä alueella ja kaavoituksen vaikutuksia niihin. Olennainen kysymys kaavassa on, paljonko alkuperäisessä kaavassa on virkistysalueita ja kuinka kaava muuttaa tilannetta ja mitkä muutoksen vaikutukset ovat?

Kaavamuutoksen yhteydessä ei ole esitetty korvaavien virkistysalueiden osoittamista ja menetyksien lieventämistoimia. (KHO 2020:122)

Vaikutukset mökkitonttivarantoon ja rakentamiseen

Kaavoituskatsauksen mukaan Pyhällä on 990 kpl rakentamattomia tontteja.

Vaikutukset pohjavesialueisiin

Pohjavesiarviota ei ole tehty. On arvioitu pohjaveden pinnan olevan Kortelammen pinnan tasalla 400mm päässä tontista, mikä pitääkin paikkaansa lammen lähiympäristössä, mutta pohjaveden pinta seuraa maan pintaa ollen harjuilla korkeammalla kuin soilla.

Pohjavesien virtauksia eikä korkeusvaihteluja ole selvitetty. Onko selvitys riittävä jos pohjaveden pintatieto selvitetään karttatarkastelulla kaavan ulkopuolelta?

Rakentamisen pohjavesivaikutuksia ei ole arvioitu.

HallO päätökset pohjavesiasioissa

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus vastikään täsmensi pohjavesien suojelun merkitystä.

1618/2025, 7.11.2025 PSHallO toteaa seuraavaa:

Vaikka pohjaveden suojaamiseen liittyvä sääntely menettelyineen sisältyy ympäristönsuojelulakiin ja vesilakiin, jotka eivät välittömästi tule sovellettaviksi malminetsintäluvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa, kaivoslain mukaista lupa-asiaa ratkaistaessa on kuitenkin varmistuttava siitä, että luvan mukaisesta toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulaissa säädetyn pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta.

Tukes ei ole päätöksessään arvioinut luvan mukaisen toiminnan vaikutuksia alueen pohjaveteen.

Lupamääräyksessä ei ole siten hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdassa edellytetyllä tavalla riittävällä tavalla yksilöity sitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu.

Hallinto-oikeus toteaa, että Tukesin tulee lupaharkinnassaan ja päätöksessään

tunnistaa ja tuoda esiin sekä arvioida itsenäisesti myös mahdolliset muusta kuin kaivoslaista johtuvat luvan myöntämisen esteet. Viranomaisen päätöksestä on hallintolain 44 ja 45 §:n edellyttämällä tavalla käytävä myös ilmi lupaharkinnan perusteena oleva keskeinen selvitys ja lupaviranomaisen arvio luvan myöntämisen edellytysten täyttymisestä perusteluineen.

Kunnanvaltuusto ei ole perustellut päätöstään laajentaa rakentamista virkistysalueille eikä rakentamisesta aiheutuvaa pohjavesivaikutusta.

Päätöksen olisi tullut perustua varovaisuusarvioon ja se olisi tullut hylätä pohjavesialueella sijainnin vuoksi. Kunnalta puuttuu pohjavesien suojelusuunnitelma eikä rakentamisen laajentaminen pohjavesialueella sijaitsevalle puistoalueelle ole lain mukaista eikä myöskään kunnan etu. Mistä kunta hankkii pohjaveden jos pohjavesi pilaantuu?

Päätöksen perusteleminen

Kunnanvaltuusto ei ole perustellut päätöstään millään lailla. Hallintolain mukaan päätös on perusteltava.

Tasapuolinen kohtelu

Jos asemakaava jää voimaan, on se ennakkotapaus muille virkistysalueiden omistajille hakea kaavamuutosta, eli päätös vaikuttaa koko Pyhätunturin alueen virkistysalueisiin haitallisesti. Tonttivarannon lisääminen ei ole perustelu kun Pyhällä on jo lähes 900 käyttöön otettavaa tonttia valmiiksi kaavoitettuna. Jos tarkoitus on uudelleen suunata rakentamista, niin tulee samalla miettiä ja kertoa kuinka vanhoja kaavoja lakkautetaan ja palautetaan rakentamattomat kaavat virkistysalueiksi.

Lumitila

Kortteleissa on vanhoissa kaavoissa jätetty lumitilaa kadun puhdistusta varten. Täyteen rakentaminen aiheuttaa lumien kuljetustarpeen. Kunnalla ei ole maan- eikä lumen kaatopaikkaa luvitettuna Pyhätunturin alueella. Maiden ja lumen kasausta tapahtuu itsestään, ohjaamatta ja luvattomasti aiheuttaen ympäristölle ja viihtyisyydelle haittaa ja vaaraa, eivätkä viranomaiset puutu asiaan.

Vaikutukset paloturvallisuuteen

Kortteli 17 sijoittuu aiemman kaavan palokatkona toimivalle puistoalueelle. Paloturvallisuusvaikutuksia ei ole arvioitu.

Luontovaikutukset

Luontoselvityksessä on havainnoitu luteita. Luteiden havainnointi menetelmää ei ole avattu, eikä yksilöiden esiintymispaikkoja. Näin ollen kaavan vaikutukset hyönteisiin jää todentamatta. Selvityksessä ei ole havainnoitu muita hyönteisiä, eikä perhosia. Luonnon perustilaa ei ole kuvattu. Alue kuvataan tyhjäksi esittelemättä siihen perusteluita. Kaavaselvitysten tilaamisessa on ollut puutteita, sillä perusselvityksiin kuuluva hyönteisselvitys on jätetty pois.

Puustovaikutukset

Puustovaikutuksia ei ole arvioitu. Montako puuta ja mistä on tarkoitus kaataa ja mitä vaikutuksia sillä on nykyiseen kaavaan ja niiden tonttien omistajiin sekä alueen muihin käyttäjiin ml. muut eläimet. Alueen kuvauksen perusteella metsät ovat ns. nuoria luonnonmetsiä. Vaikutuksia luonnonmetsiin ei ole arvioitu eikä luonnonmetsiä ole tunnistettu.

Linnustovaikutukset

Kaavaselostuksessa kuvataan kaava-alue tyhjäksi. Linnusto, eikä hyönteisselvitystä ole tehty.

Rakentamisen määrä

rakentamisen määrä on kuvattu kerrosneliöinä mutta ei rakennusten lukumääränä. Kaavan vaikutukset vaihtelevat rakennetaanko kortteleihin yksi rakennus vai useita rakennuksia. 220m² kolmeen tasoon tarkoittaa noin 80m² rakennusta pohjan alalla mutta jos rakennetaan kaksi rakennus, jotka eivät mahdu tontille aiheutuu palovaarallinen tilanne rakennusten tiivistymisen kautta. Kahteen (1+2/3) kerrokseen rakennettava 450m² oikeus tarkoittaisi noin 250m² pohjalla olevaa rakennusta, joka poikkeaisi ympäröivästä rakennuskannasta merkittävästi eikä rakentamisen vaikutuksia ole arvioitu.

Muinaismuiston suojaaminen

Muinaismuiston suoja-aluetta ei ole rajattu muinaismuistolain mukaan. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti alue on liian pieni.

Viranomaisten lausunnot

Sekä rakennusvalvontaviranomainen ja ympäristönsuojeluviranomainen ovat huomauttaneet virkistysalueiden riittävyyden tarkastelusta ja kysyneet persutelyuita siihen miksi virkistysalueille aiotaan rakentaa.

Maisemavaikutukset

Kaavassa on osoitettu kaksi tonttia. Kaavan maisemavaikutuksia ympäröiville alueille ja jo rakennetun ympäristön osalta ei ole arvioitu, mitä kaava vaikuttaa niihin. Maisemavaikutukset olivat suuret suon reunassa, mutta ovat se suuret myös virkistysalueilla. Lähivirkistysalueet ovat tärkeitä jo rakennetuille alueille ja sitä ei ole huomioitu kaavapäätöksessä. Naapureiden lausuntoja ei ole otettu huomioon kaavaa laadittaessa.

Lopuksi

Varaamme itsellemme mahdollisuuden täydentää valitustamme myös jatkossa.

Pidämme vaarallisena tilannetta, jossa pohjavesialueita uhrataan muutaman tontin ja yksityisen edun vuoksi tilanteessa, jossa rakentaminen tai kehityksen tavoittelu menee yleisen edun ohi. Pohjavesien suojelusuunnitelmat puuttuvat kunnasta.

Kunnioittaen

Pelkosenniellä 18.1.2026

Pelkosenniemen luonnonsuojeluyhdistys ry
Hallitus

psta [Redacted Signature] Pj